

Patiënten hebben na een consultatie met hun zorgverlener toch vaak nog vragen.

*Evidence-based practice cultuurmeting bij
de Belgische bevolking*

Feedback rapport burgers

Basismeting 2022

Met de (financiële) steun van

Contactinformatie

Bij vragen over dit rapport kan u terecht bij Cebam, Belgian Centre for Evidence-Based Medicine, Cel Evaluatie

Teamleden:

*Dr. Anne-Catherine Vanhove, PhD
Dr. Deborah Seys, PhD
Dr. Carolien Strouwen, PhD
Dr. Marijke Avonts, MD
Mevr. Liesbeth Meel, MSc
Prof. dr. Patrik Vankrunkelsven, MD PhD*

Contactadres:

evaluatie@cebam.be

Inleiding

Hoe staan de gewone burger tegenover Evidence-Based Practice (EBP)? Handelt hij of zij onbewust al in de geest van EBP? Waardeert de burger dat?

*In het kader van haar opdracht binnen **Evikey**, een netwerk dat expertisecentra, EBP-actoren en gezondheidsactoren samenbrengt, ontwikkelde de cel Evaluatie van het **Belgisch Centrum voor Evidence-Based Medicine (Cebam)** samen met **Gezondheid en Wetenschap** een bevraging om zicht te krijgen op de EBP-cultuur bij de Belgische bevolking. De vragenlijst bestond uit volgende 7 onderdelen:*

1. *Kennis en gebruik van gezondheidsinformatie*
2. *Gezondheid en Wetenschap*
3. *Quiz: 10 vragen uit factchecks van Gezondheid en Wetenschap*
4. *Houding*
5. *Communicatie*
6. *Shared decision making*
7. *Gezondheidsvaardigheden*

In dit rapport worden de resultaten die het meest interessant zijn voor Evikey beschreven. Hiervoor werden volgende topics weerhouden: 1. Kennis en gebruik gezondheidsinformatie, 4. Houding, 5. Communicatie, 6. Shared decision making en 7. Gezondheidsvaardigheden. Deze online vragenlijst werd verspreid door iVOX bij 1000 Belgische burgers uit hun research panel in de periode van 20 tot 30 oktober 2023. Deze steekproef is representatief voor de volledige Belgische bevolking op vlak van taal, leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. In de Appendix kan je de gebruikte methodologie en vragenlijst vinden.

De algemene resultaten in dit rapport kunnen gebruikt worden om globale actiepunten voor het Evikey-netwerk te formuleren. De evolutie van de EBP-cultuur bij de Belgische bevolking zal verder via periodieke metingen kunnen opgevolgd worden.

Dit onderzoek "Evidence-based practice (EBP) cultuurmeting bij burgers" werd goedgekeurd door de sociaal-maatschappelijke ethische Commissie (SMEC) van KU Leuven (G-2023 10 2164).

Enkele opvallende resultaten

De bevroagde Belgen halen hun gezondheidsinformatie het liefst bij de **huisarts**, maar het vaakst via het **internet**.

4/5 is geïnteresseerd in gezondheidsinformatie

1/3 gaat actief of zoek naar gezondheidsinformatie

3/5 Voelen zich vaak of (bijna) altijd betrokken bij hun gezondheidszorg

3/4 geeft aan dat ze goed geïnformeerd zijn over hun gezondheid na een bezoek bij hun zorgverlener

3/4 voelt zich comfortabel om eventuele zorgen en klachten over hun zorg te delen met hun zorgverlener

De bevroagde Belgen vertrouwen **gezondheidswebsites** gemiddeld meer dan bv. traditionele media (krant, tv, radio).

1/3

- is soms overweldigd door de hoeveelheid informatie tijdens een bezoek aan hun zorgverlener
- geeft aan dat het opzoeken van gezondheidsinformatie vaak of bijna altijd leidde tot de beslissing om naar de huisarts te gaan
- gaf aan dat informatie opzoeken er nog nooit of slechts één enkele keer toe had geleid om naar de huisarts te stappen.

9/10

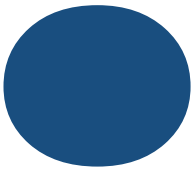
van de Belgen wil verschillende behandelopties bespreken met de zorgverlener

4/5

wil met hun zorgverlener samenwerken als een team om de beste behandeling te kiezen

1/2

geeft aan dat ze het tamelijk tot heel moeilijk vinden om de betrouwbaarheid van gezondheidsrisico's die in de sociale media verschijnen te beoordelen

7/10

geeft aan een beperkt niveau van gezondheidsgeletterdheid te hebben

Enkele aanbevelingen

Uit dit algemene rapport kunnen we de volgende werkpunten halen:

- *Patiënten hebben na een consultatie met hun zorgverlener toch vaak nog vragen. Ze zijn ook regelmatig overweldigd door de hoeveelheid informatie die meegedeeld wordt. **Mogelijke acties** om dit aan te pakken zijn:*
 - *Schriftelijke notities en/of beslishulpen meegeven met de patiënt die tijdens het consult gemaakt worden*
 - *Patiënten doorverwijzen naar betrouwbare websites*
 - *Navragen of de patiënt alles heeft begrepen door hen te vragen om het in eigen woorden te herhalen/uit te leggen*
- *De **gezondheidsgeletterdheid** van de Belg dient nog verbeterd te worden. **Mogelijke acties** om dit aan te pakken zijn:*
 - *Aanbieden van modules rond gezondheidsgeletterdheid op de lagere school en middelbare school*
 - *Ontwikkelen van campagnes over gezondheidsgeletterdheid*
 - *Ontwikkelen van E-learnings over shared decision making en patient empowerment voor patiënten, en in het bijzonder voor chronisch zieken, eventueel in samenwerking met patiëntenverenigingen*
 - *Ontwerpen van een triagetool voor acute aandoeningen: weten wanneer al dan niet een zorgverlener te contacteren en welke men moet contacteren (vermijden over- & onderconsumptie)*
 - *Duidelijker communiceren over betrouwbare websites voor burgers.*
- *Uit deze survey bleek dat patiënten graag betrokken worden bij hun zorg door middel van het bespreken van hun voorkeuren. Deze wens bleek in een eerdere survey van zorgverleners zwaar door hen onderschat te worden. **Mogelijke acties** om dit aan te pakken zijn:*
 - *Duidelijke handvaten en/of beslishulpen integreren in richtlijnen voor zorgverleners zodat zorgverleners de aanbevelingen praktisch met de patiënt kunnen toepassen.*

Resultaten

Demografische gegevens

Van de 1000 Belgen die de online bevraging ingevuld hebben waren er 560 Nederlandstaligen en 440 Franstaligen. Van deze 1000 Belgen waren er 490 mannen en 510 vrouwen, 260 waren \leq 34 jaar, 330 tussen 35 en 54 jaar en 410 ouder dan 55 jaar. Tot slot hadden 650 als hoogste diploma hoger middelbaar onderwijs en 350 hoger onderwijs. Deze cijfers zijn representatief voor de Belgische bevolking.

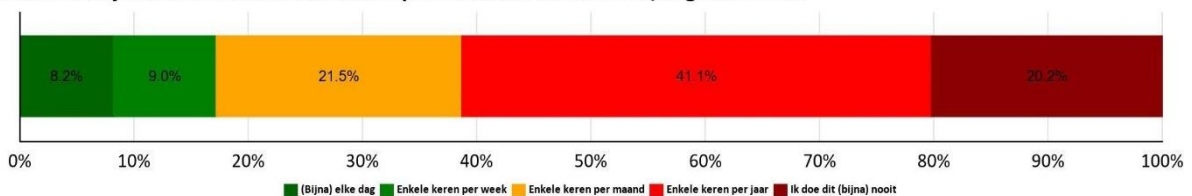
Kennis en gebruik van gezondheidsinformatie

Bij kennis en gebruik gezondheidsinformatie werd nagegaan welke gezondheidswebsites de burger kent en hoe er gezocht wordt naar gezondheidsinformatie.

Opzoeken gezondheidsinformatie

4 op 5 (79,8%) bevroagde burgers geven aan dat ze informatie opzoeken via het internet in verband met ziekte en/of gezondheid. 2 op 5 (41,1%) doen dit wel slechts enkele keren per jaar (Figuur 1). Franstaligen, 35-54-jarigen en hoger opgeleiden geven nog vaker aan dat ze informatie opzoeken op het internet in verband met ziekte en/of gezondheid (Appendix 2: tabel 1).

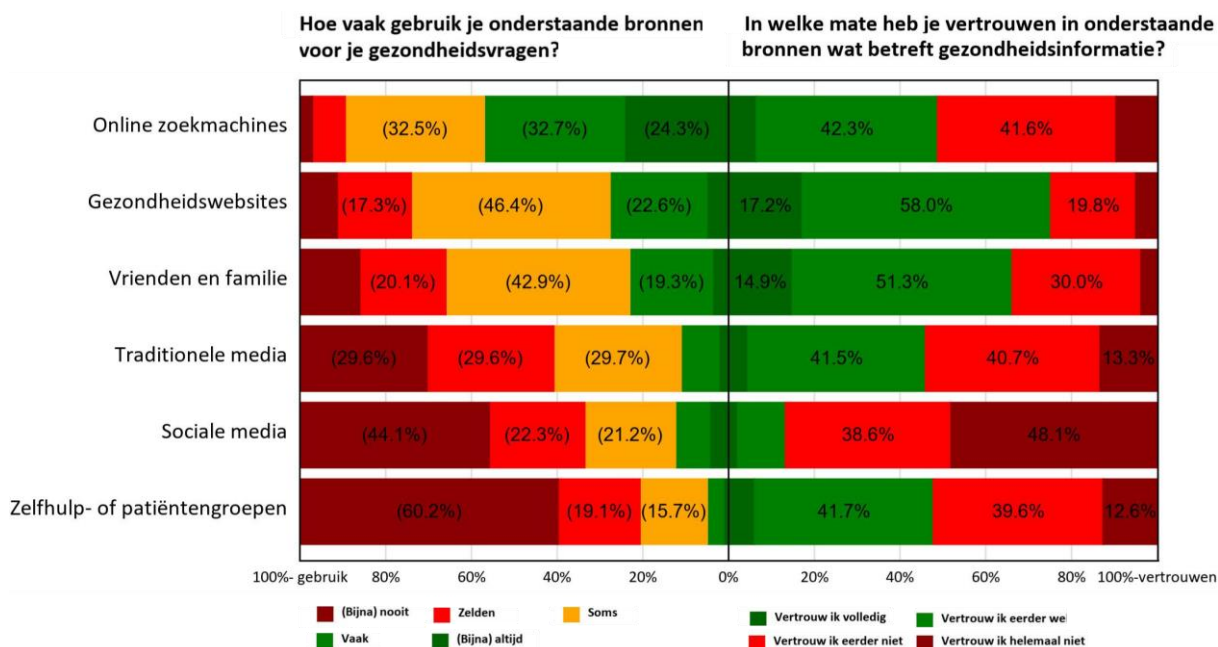
Hoe vaak zoek je via het Internet informatie op in verband met ziekte en/of gezondheid?

Figuur 1 – Frequentie opzoeken informatie omtrent ziekte en/of gezondheid op internet

Bijna 3 op 5 (57,0%) Belgen gebruiken (bijna) altijd of vaak online zoekmachines om gezondheidsinformatie op te zoeken. 3 op 10 (27,7%) gebruiken (bijna) altijd of vaak gezondheidswebsites. Zelfhulp- of patiëntengroepen, traditionele of sociale media worden het minst vaak gebruikt om gezondheidsinformatie op te zoeken. Driekwart (75,2%) van de bevroagden geeft aan gezondheidswebsites te vertrouwen als bron voor hun gezondheidsinformatie. Dit is van toepassing op alle gezondheidswebsites. Het is dan ook belangrijk om de betrouwbare websites nog beter bereikbaar en kenbaar te maken. Iets meer dan 2 op 3 (66,3%) vertrouwen vrienden en familie hiervoor (Figuur 2).

Wie jonger is dan 55 jaar, geeft vaker aan (bijna) altijd of vaak gezondheidswebsites te gebruiken voor hun gezondheidsvragen (Appendix 2: tabel 2). Nederlandstaligen en hoger opgeleiden vertrouwen gezondheidswebsites nog iets vaker (Appendix 2: tabel 3).

Figuur 2 – Gebruikte bronnen om gezondheidsvragen te beantwoorden

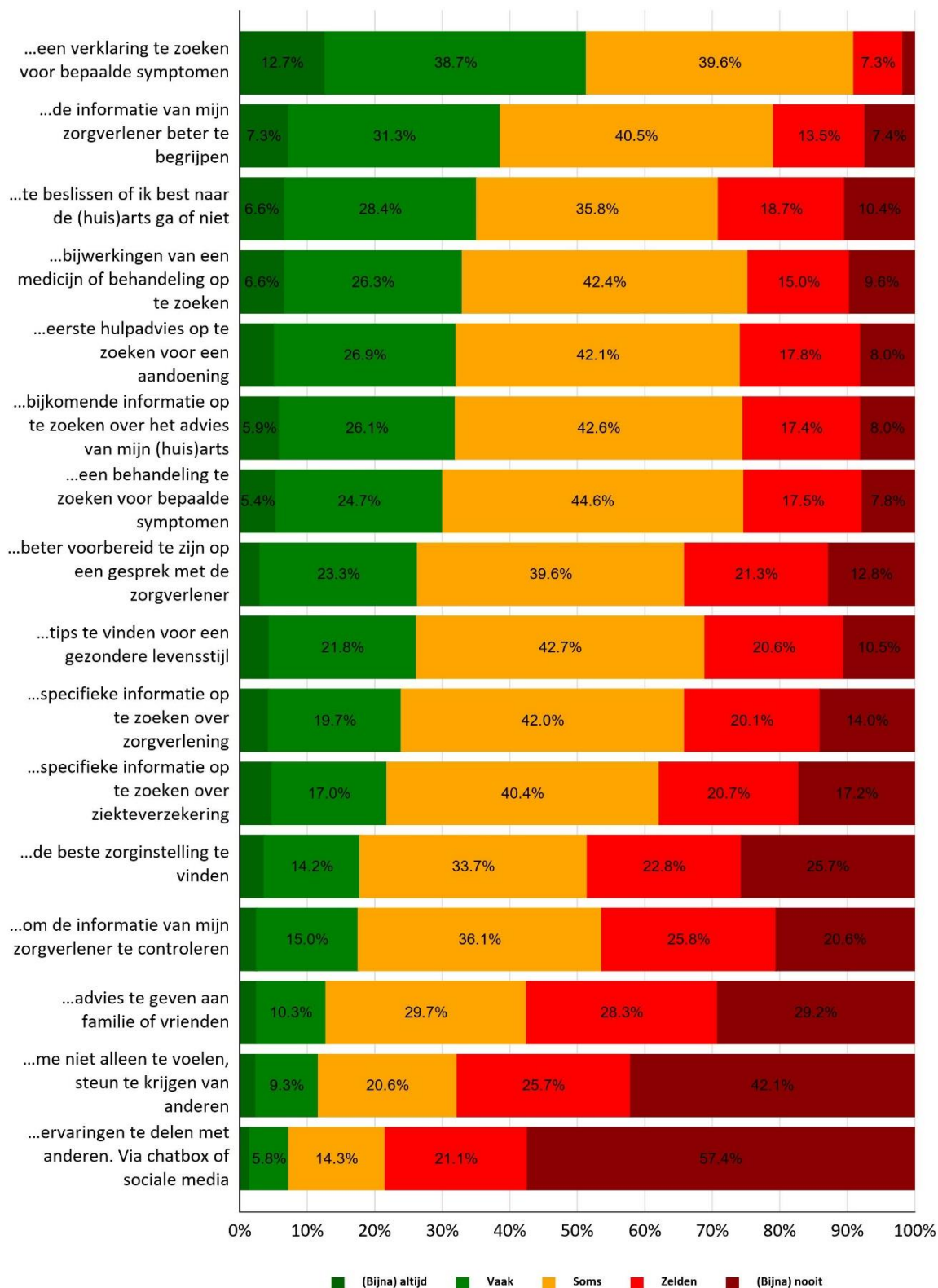
De helft (51,4%) van wie wel eens gezondheidsinformatie op het internet zoekt, zegt (bijna) altijd of vaak als doel te hebben om te zoeken naar een verklaring voor bepaalde symptomen. Een derde (33,2%) van de burgers geeft aan dit (bijna) altijd of vaak te doen om bijwerkingen van een medicijn of behandeling op te zoeken. Minder dan 1 op 5 (17,5%) doet dit (bijna) altijd of vaak om de informatie van de zorgverlener te controleren (Figuur 3).

Wie jonger is dan 55 jaar geeft vaker aan dat ze informatie zoeken op het internet om een behandeling te zoeken voor bepaalde symptomen, om beter voorbereid te zijn op een gesprek met de zorgverlener of om ervaringen met anderen te delen (Appendix 2: tabel 4).

De overgrote meerderheid (85,8%) van de bevraagde Belgen zegt zijn gezondheidsinformatie het liefst te halen bij zijn of haar huisarts. Slechts 16,4% van wie online gezondheidsinformatie opzoekt, verkiest om gezondheidsinformatie online op te zoeken (Figuur 4).

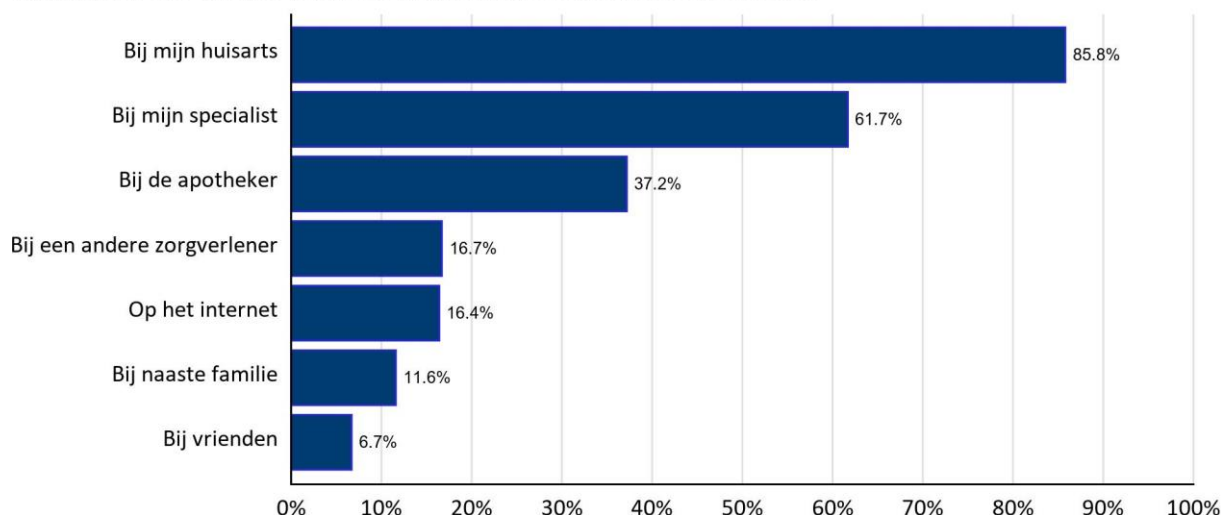
Nederlandstaligen en 55-plussers verkiezen nog vaker hun huisarts als voornaamste informatiebron. 18 tot 34-jarigen verkiezen vaker naaste familie (Appendix 2: tabel 5).

Wanneer ik gezondheidsinformatie opzoek, is het mijn doel om...

Figuur 3 – Doel opzoeken van gezondheidsinformatie

Als ik moet kiezen, dan haal ik mijn gezondheidsinformatie het liefst:

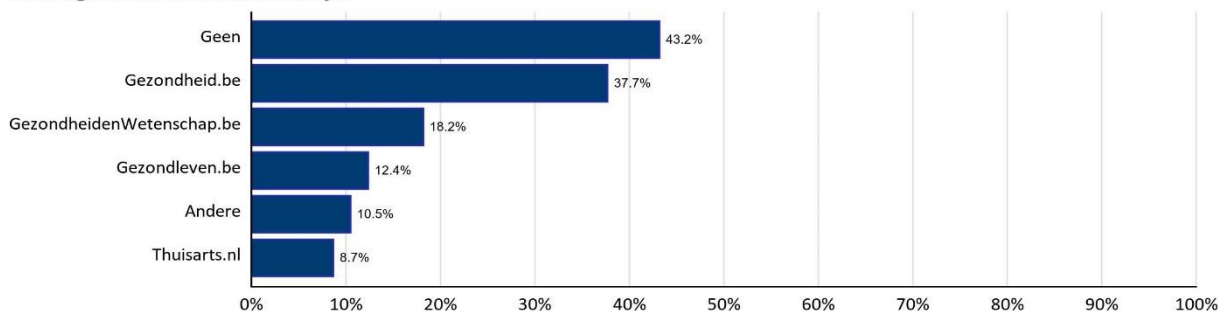
Figuur 4 – Voorkeuren gezondheidsinformatie

Gezondheidswebsites

In Figuur 5 worden een aantal gezondheidswebsites weergegeven die bevestigd werden. De websites Gezondleven.be en Thuisarts.nl werden enkel voorgelegd aan de Nederlandstaligen. 37,7% van de bevestigden zegt de website Gezondheid.be te kennen en 18,2% zegt de website Gezondheid en Wetenschap te kennen.

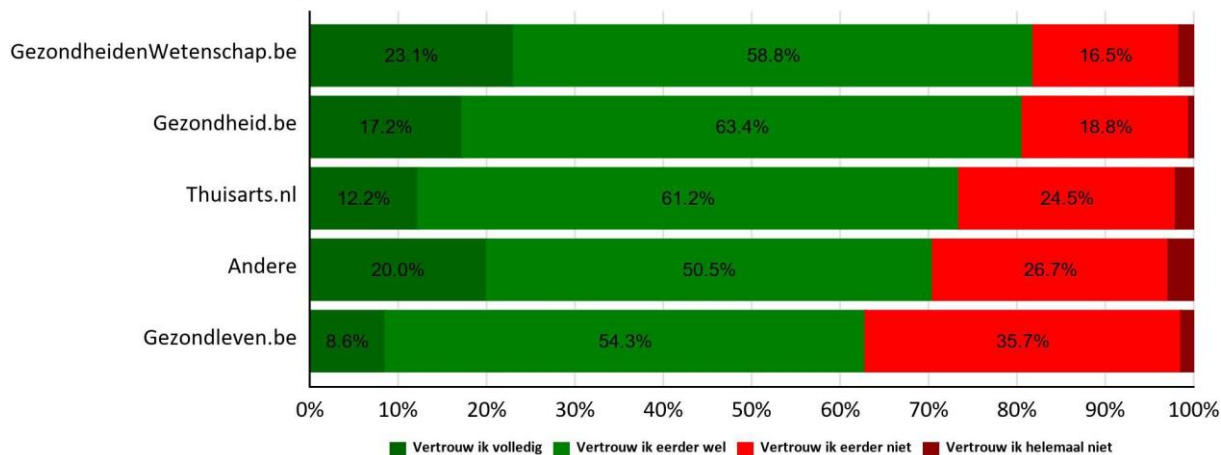
Nederlandstaligen zeggen vaker dat ze de website Gezondheid.be kennen, wie jonger is dan 34 jaar zegt vaker de website Gezondheid en Wetenschap te kennen (Appendix 2: tabel 6).

Welke gezondheidswebsites ken je?

Figuur 5 – Kennis omtrent Nederlandstalige gezondheidswebsites

In welke mate vertrouwt u onderstaande gezondheidswebsites?

Figuur 6 - Vertrouwen omtrent gezondheidswebsites

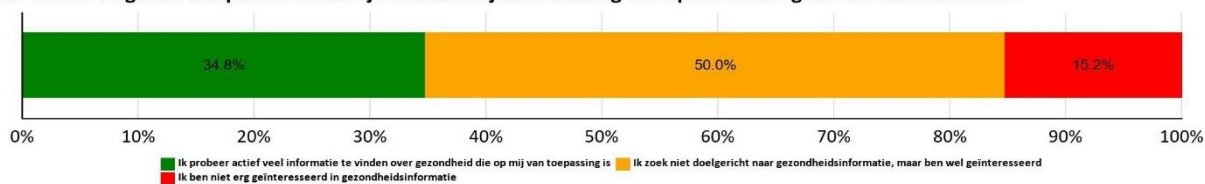
81,9% van de bevroegde burgers die Gezondheid en Wetenschap kennen, vertrouwt de website. Dit wordt gevolgd door Gezondheid.be (80,6%) (Figuur 6). Mannen vertrouwen meer Gezondheid.be en Thuisarts.nl. Franstaligen vertrouwen eerder gezondheid.be dan infosante.be (Appendix 2: tabel 7).

Houding

Iets meer dan een derde (34,8%) van de bevroegde Belgen zegt actief op zoek te gaan naar gezondheidsinformatie. Meer dan 4 op 5 (84,8%) geven aan geïnteresseerd te zijn in gezondheidsinformatie (Figuur 7).

Vrouwen zeggen vaker dat ze geïnteresseerd zijn dan mannen. Franstaligen geven vaker aan dat ze actief gezondheidsinformatie zoeken.

Welke van de volgende uitspraken beschrijft het beste jouw houding ten opzichte van gezondheidsinformatie?

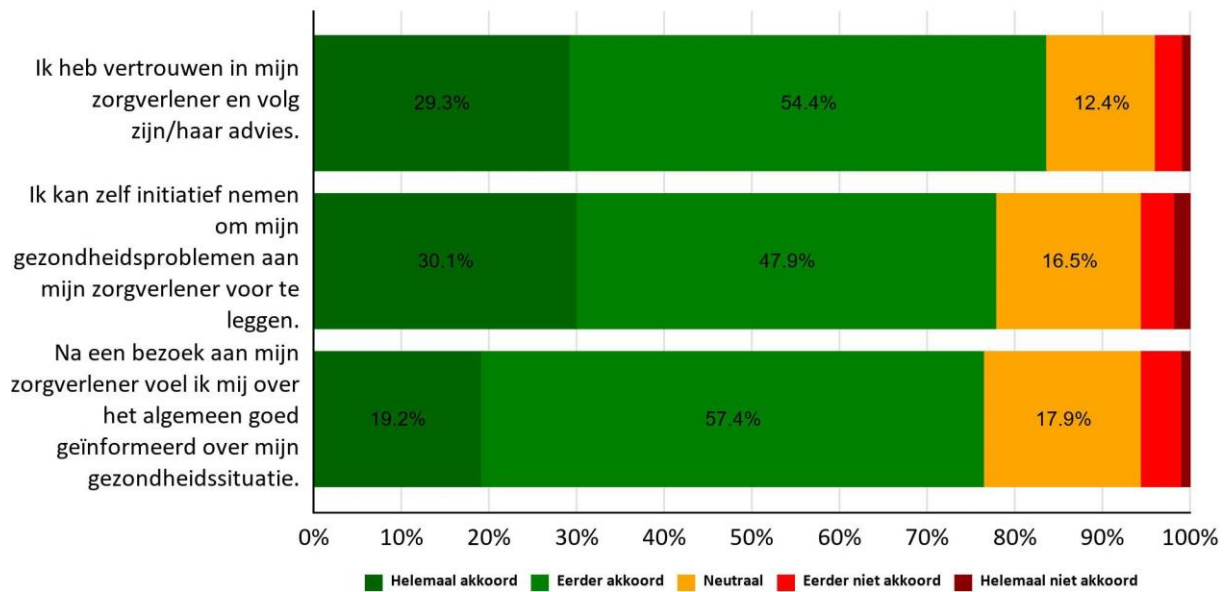

Figuur 7 - Houding ten opzichte van gezondheidsinformatie

Meer dan 4 op 5 (83,7%) bevroegde Belgen hebben vertrouwen in hun zorgverlener en volgen zijn/haar advies (Figuur 8a). Meer dan driekwart (76,6%) voelt zich in het algemeen goed geïnformeerd over hun gezondheidstoestand na een bezoek aan hun zorgverlener. Bijna 3 op 10 (27,7%) voelen zich echter soms overweldigd door de hoeveelheid informatie die ze krijgen tijdens een afspraak met hun zorgverlener (Figuur 8b). Franstaligen geven vaker aan dat ze na een afspraak met hun

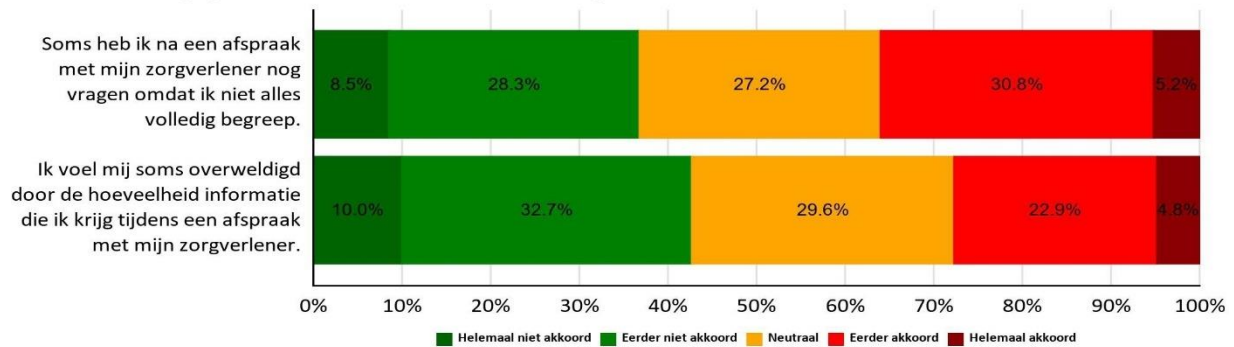
zorgverlener soms nog vragen hebben omdat ze niet alles volledig begrijpen (Appendix 2: tabel 8).

In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken?

Figuur 8a – Items omtrent relatie met zorgverlener

In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken?

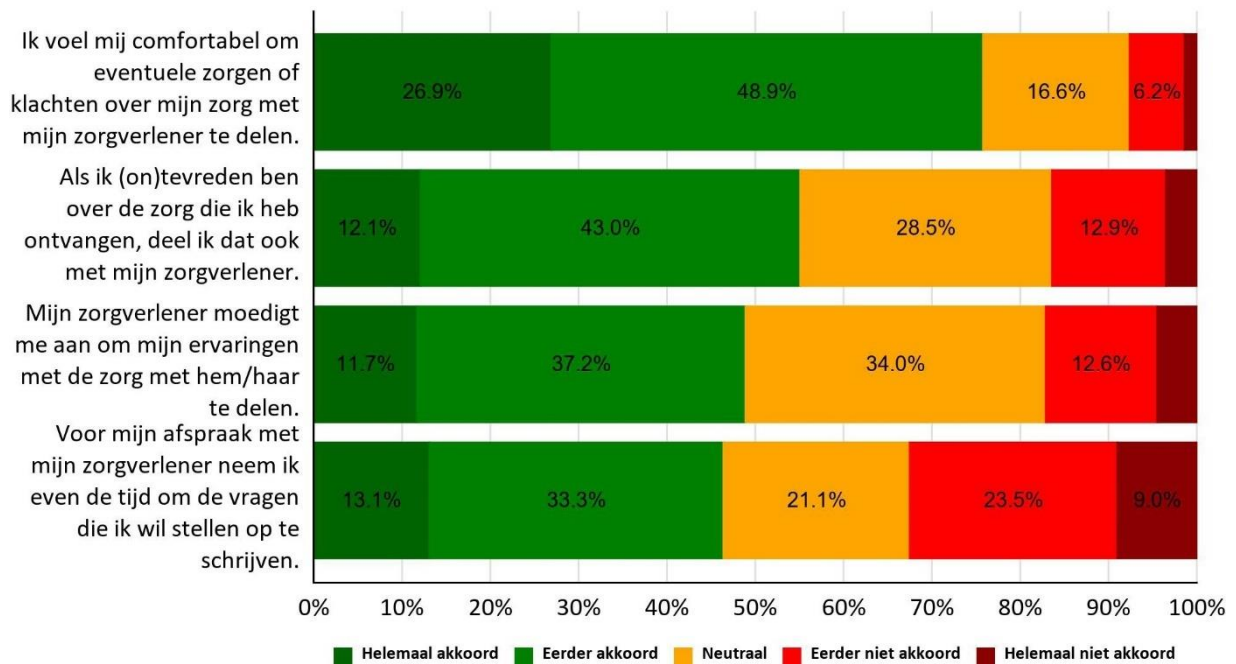

Figuur 8b – Items omtrent relatie met zorgverlener

Communicatie

Driekwart (75,8%) van de bevroagde Belgen voelt zich comfortabel om eventuele zorgen of klachten over de zorg te delen met hun zorgverlener. Bijna de helft (48,9%) geeft aan dat de zorgverlener hen aanmoedigt om ervaringen met hem of haar te delen (Figuur 9). Franstaligen geven vaker aan dat ze, wanneer ze (on)tevreden zijn over de zorg die ze hebben ontvangen, dit ook delen met hun zorgverlener (Appendix 2: tabel 9).

In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken?

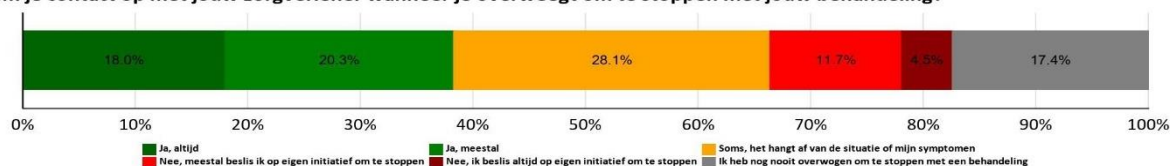
Figuur 9 - Communicatie

Shared decision making

2 op 5 (38,3%) van de bevroagde Belgen nemen altijd of meestal contact op met hun zorgverlener wanneer ze overwegen om een behandeling te stoppen. 16,2% beslist meestal of altijd op eigen initiatief om te stoppen (Figuur 10). 17,4% heeft nog nooit overwogen te stoppen met een behandeling.

Franstaligen en 18 tot 34-jarigen (in vergelijking met 55-plussers) zeggen vaker op eigen initiatief te stoppen (Appendix 2: tabel 11).

Neem je contact op met jouw zorgverlener wanneer je overweegt om te stoppen met jouw behandeling?

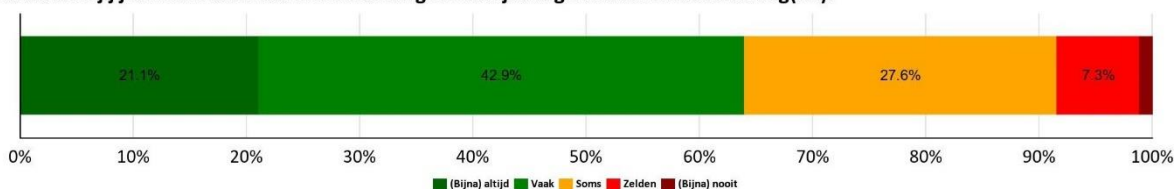

Figuur 10 – Betrekken zorgverlener in stoppen behandeling

3 op 5 (64,0%) bevroagde Belgen voelen zich vaak of (bijna) altijd actief betrokken bij beslissingen over hun gezondheidsbehandeling. Slechts 8,4% voelt zich zelden tot (bijna) nooit betrokken (Figuur 11).

Nederlandstaligen en wie ouder is dan 34 jaar, voelen zich vaker (bijna) altijd of vaak betrokken (Appendix 2: tabel 12).

Hoe vaak voel jij jou actief betrokken in beslissingen over jouw gezondheidsbehandeling(en)?

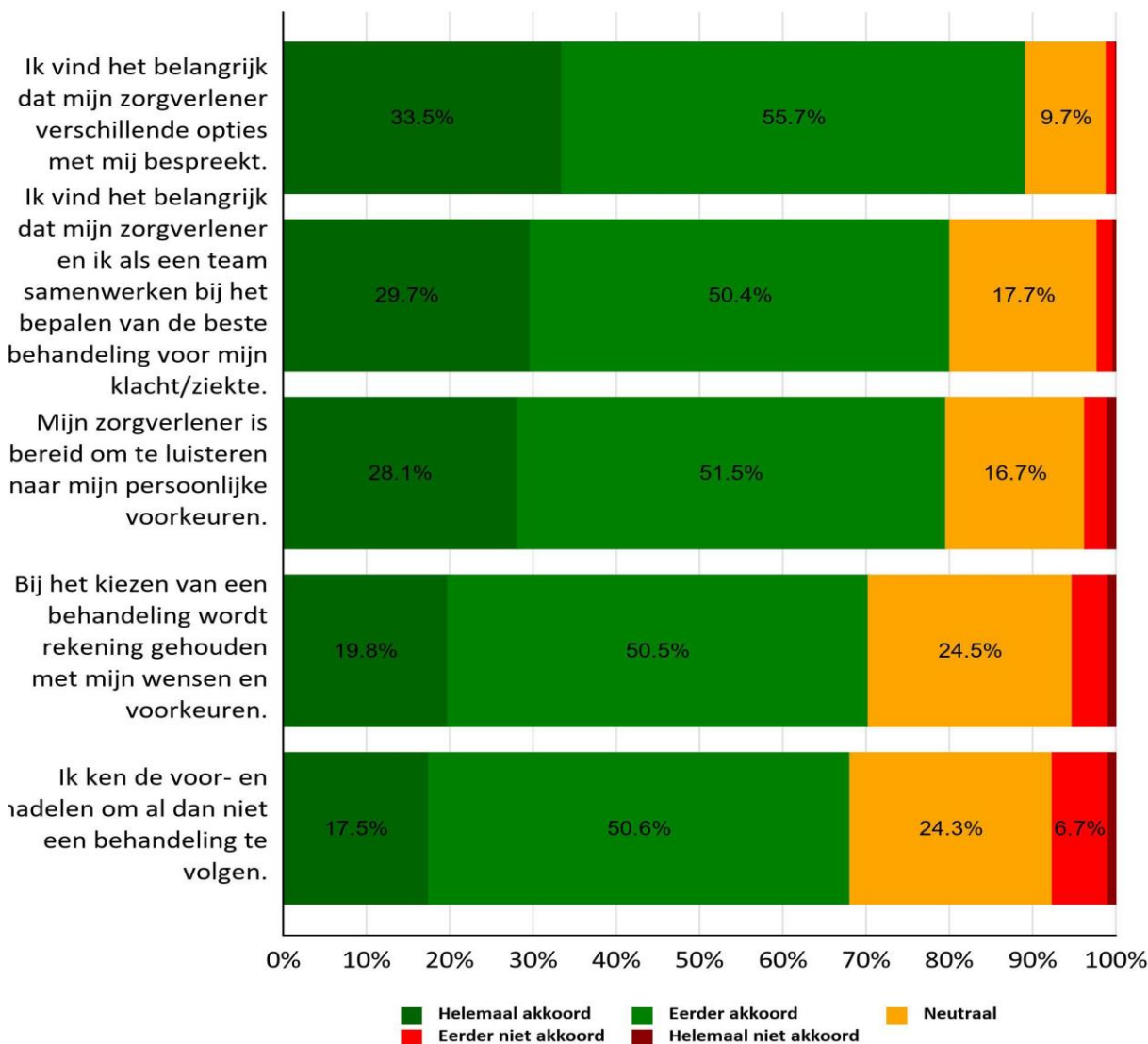
Figuur 11 – Actief betrokken worden bij gezondheidsbehandeling(en)

9 op 10 (89,3%) Belgen vinden het belangrijk dat hun zorgverlener de verschillende opties met hen bespreekt en 8 op 10 (80,1%) vinden het belangrijk om als een team met hun zorgverlener samen te werken aan het bepalen van de beste behandeling. Meer dan 70% van de Belgen (70,3%) vindt dat er bij het kiezen van een behandeling ook

rekening gehouden wordt met hun wensen en voorkeuren. 7 op 10 (68,1%) zeggen ook op de hoogte te zijn van de voor- en nadelen om al dan niet een behandeling te volgen (Figuur 12).

Franstaligen en hoger opgeleiden zeggen vaker de voor- en nadelen te kennen om al dan niet een behandeling te volgen. Nederlandstaligen en hoger opgeleiden geven dan weer vaker aan dat hun zorgverlener bereid

is om te luisteren naar hun persoonlijke voorkeuren (Appendix 2: tabel 13).
In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken?

Figuur 12 – Shared decision making

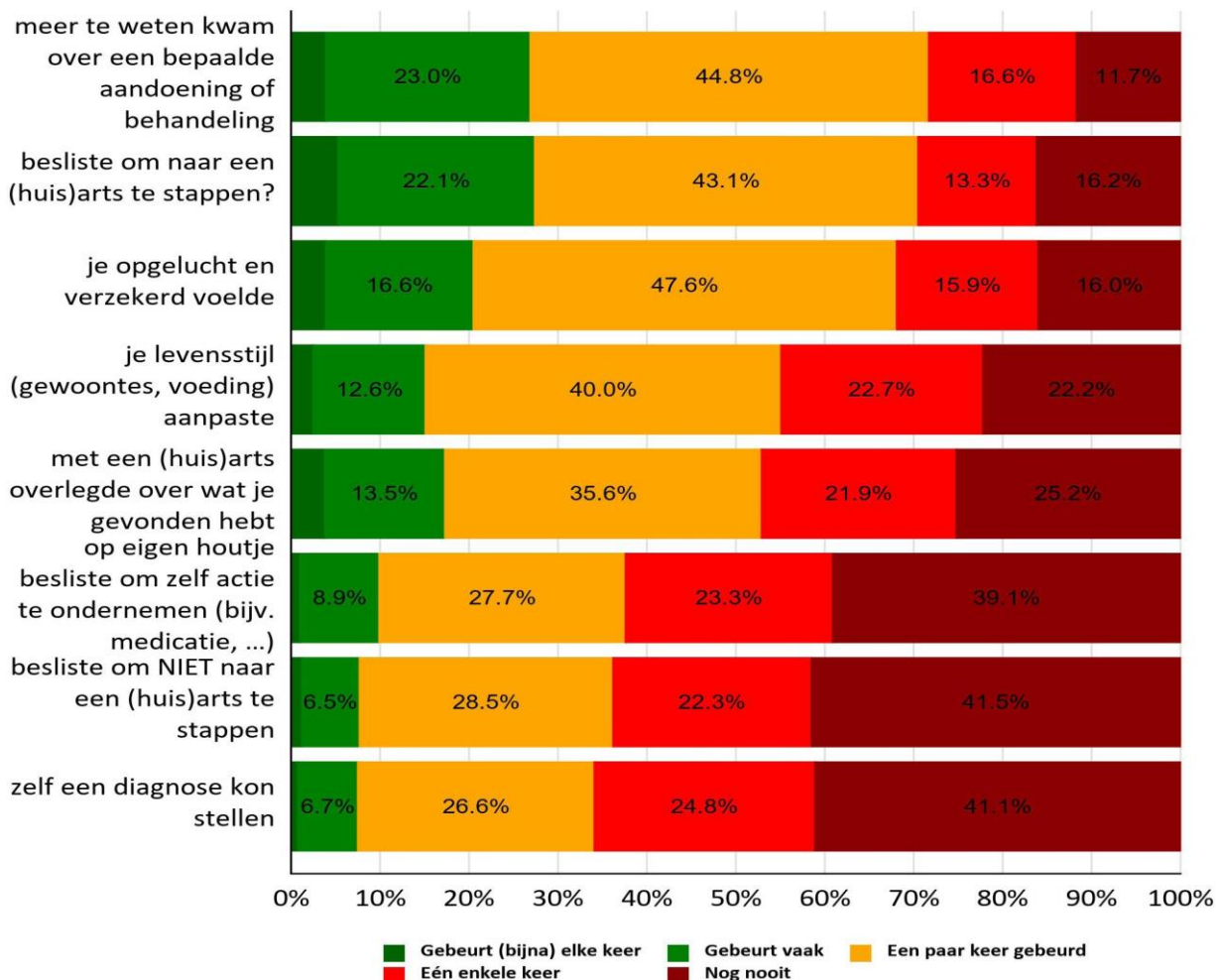
Opzoeken van gezondheidsinformatie

27,4% van de bevroegde Belgen gaat vaak of bijna altijd naar een (huis)arts naar aanleiding van het opzoeken van gezondheidsinformatie (Figuur 13a). Slechts 4,1% verandert vaak of (bijna) altijd hun medicatie na het opzoeken van gezondheidsinformatie zonder een (huis)arts te raadplegen (Figuur 13b). Bijna 6 op 10 geeft aan nog nooit hun medicatie gewijzigd te hebben zonder hun huisarts te raadplegen.

Slechts 1 op 5 (20,5%) voelt zich vaak of bijna elke keer opgelucht na het opzoeken van gezondheidsinformatie, maar bij 16% gebeurde dit nog nooit (Figuur 13a). Ruim de helft voelt zich zelfs vaak of elke keer angstig of nog meer verward (Figuur 13b).

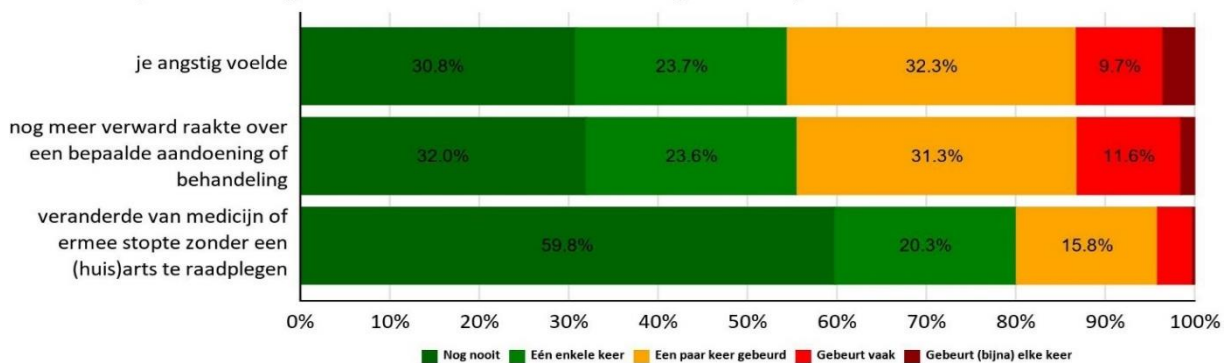
Het opzoeken van gezondheidsinformatie zet Franstaligen er naar eigen zeggen vaker toe aan om te beslissen om naar een (huis)arts te stappen (Appendix 2: tabel 10).

Heeft het opzoeken van gezondheidsinformatie er ooit toe geleid dat je:

Figuur 13a – Effect opzoeken gezondheidsinformatie

Heeft het opzoeken van gezondheidsinformatie er ooit toe geleid dat je:

Figuur 13b – Effect opzoeken gezondheidsinformatie

Gezondheidsvaardigheden

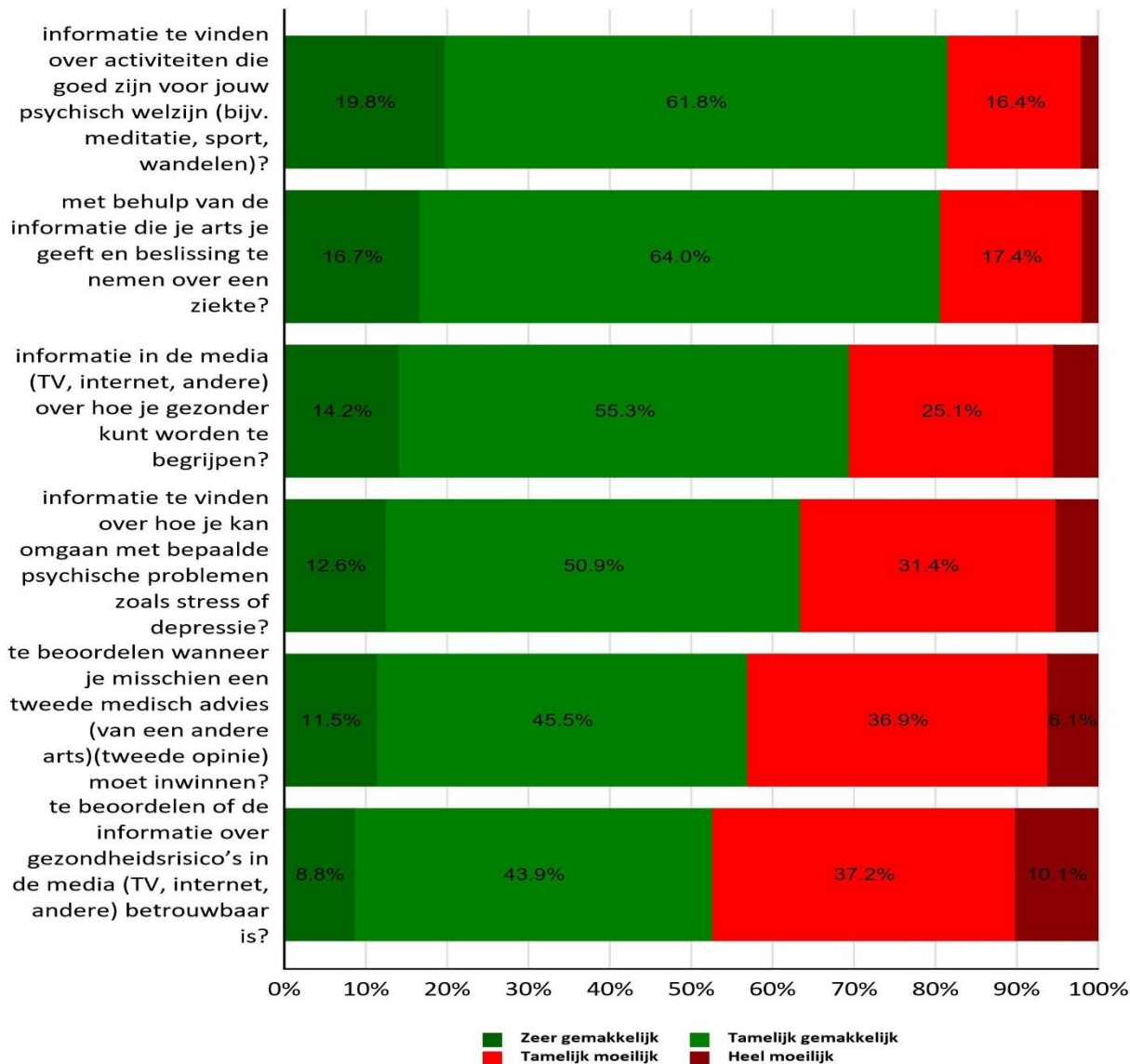
De gezondheidsvaardigheden werden gemeten aan de hand van de gevalideerde verkorte versie van de Health Literacy Survey (HLS). In Figuur 14 wordt voor elk item de verschillende antwoordcategorieën weergegeven terwijl in Figuur 15 de totaalscore voor gezondheidsvaardigheden wordt getoond.

Uit Figuur 14 is af te leiden dat meer dan 7 op 10 van de burgers aangeven dat het zeer gemakkelijk of tamelijk gemakkelijk is om 'informatie te vinden over activiteiten die goed zijn voor jouw psychisch welzijn' of 'met behulp van de informatie die je arts je geeft een beslissing te nemen over een ziekte'. Voor ongeveer de helft van de Belgen is het tamelijk moeilijk of heel moeilijk om 'te beoordelen of informatie over gezondheidsrisico's in de media betrouwbaar is' (47,1%).

18 tot 54-jarigen geven in vergelijking met 55-plussers vaker aan dat het gemakkelijk is om te beoordelen of informatie over gezondheidsrisico's in de media betrouwbaar is (Appendix 2: tabel 14).

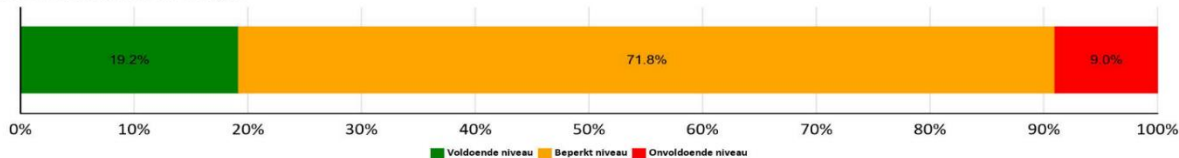
7 op 10 van de Belgen heeft een beperkt niveau van gezondheidsgeletterdheid en 9% een onvoldoende niveau (Figuur 15). In twee gelijkaardige onderzoeken in België was het aandeel Belgen met voldoende geletterdheid beduidend hoger dan in deze bevraging. In de laatste Health Interview Study (HIS) van Sciensano alsook een studie van de Christelijke Mutualiteit bleek telkens 60% over een voldoende niveau van geletterdheid te beschikken, waar dit in deze bevraging slechts 19,2% was. De studies zijn echter niet volledig te vergelijken vermits een andere versie van de HLS-EU werd gebruikt door de CM en in de HIS wordt HLS-EU-Q6 in een interview bevroegd. De deelnemers aan deze bevraging lijken iets minder de uitersten (zeer gemakkelijk/heel moeilijk) als antwoordoptie gebruikt te hebben wat vaker leidde tot een gemiddelde score die overeenkomt met een beperkt niveau van gezondheidsgeletterdheid.

Hoe gemakkelijk of moeilijk is het voor jou om:

Figuur 14 – Health literacy SURVEY (HLS-EU-Q6) (volledige antwoordcategorieën)

Geletterdheid van de burger

Figuur 15 – Health literacy SURVEY (HLS-EU-Q6) verkorte score

Referenties

1. Charafeddine R., S. Demarest, F. Berete. Gezondheidsenquête 2018: Gezondheidsvaardigheden. Brussel, België : Sciensano. Rapportnummer: D/2019/14.440.78. Beschikbaar op: www.enquetesante.be
2. Vancorenland S., Avalosse H., Verniest R., Callens M, Van den Broucke St., Renwart A., et al. Bilan des connaissances des Belges en matière de santé. MC-Information 258, december 2014, 2014:48-55.

Appendix 1 – Methode

Ontwikkeling van de vragenlijst

Stap 1: Scoping overzicht

In een eerste fase werd er een scoping search uitgevoerd om na te gaan of er reeds relevante vragenlijsten met betrekking tot EBP-cultuur bij de algemene bevolking bestonden. We zochten naar artikels over ervaringen en voorkeuren in verband met patiëntenparticipatie. De zoekstrategie combineerde de volgende concepten: eerstelijnszorg, vragenlijsten, deelname aan de eigen gezondheidszorg en patiëntenvoorkeuren en -ervaringen.

In een tweede stap werden de relevante artikels gescreend. Deze moesten gaan over vragenlijsten omtrent patiëntenvoorkeuren en -ervaringen in verband met patiëntenparticipatie en gedeelde besluitvorming in de eerstelijnszorg. Vragenlijsten afgenomen bij zorgverleners, buiten de eerste lijn en uitsluitend over gezondheidsgeletterdheid werden niet weerhouden. Voor de gezondheidsgeletterdheid was immers a priori al beslist om de HLS-EU-Q6 te gebruiken vermits deze reeds in (inter)nationaal onderzoek gebruikt werd (1).

Uiteindelijk werden 92 artikels weerhouden. Uit deze artikels werden per vragenlijst de individuele vragen geëxtraheerd. Deze en de voorgaande stappen werden uitgevoerd door één onderzoeker.

Stap 2: Ontwikkeling van de Belgische EBP-cultuurmeting

Drie onderzoekers van de cel Evaluatie van Cebam en de redactie van Gezondheid en Wetenschap evalueerden onafhankelijk van elkaar elke vraag op relevantie. Na een eerste consensusronde werden de vragen gesorteerd per thema:

- Kennis en gebruik van gezondheidsinformatie
- Gezondheid en Wetenschap
- Quiz
- Houding
- Communicatie
- Shared decision making
- Gezondheidsvaardigheden

Vervolgens werd een eerste ontwerp van de vragenlijst ontwikkeld en besproken binnen de groep van vier onderzoekers. De belangrijkste factoren waarmee tijdens deze bespreking rekening werd gehouden waren onder meer:

- De vragen moeten relevant zijn voor de Belgische context (Belgisch gezondheidszorgsysteem, Belgische organisaties, etc). Daarom werden zowel vragen als antwoordopties toegevoegd of verwijderd indien nodig.
- Het gebruik van termen en taal moet uniform zijn in de hele vragenlijst, ongeacht de oorspronkelijke bron. Waar nodig werden vragen geherformuleerd met het oog op uniformiteit en/of duidelijkheid, vooral in de verschillende delen van de vragenlijst.
- Voor elk concept kunnen alleen de meest relevante vragen weerhouden worden om de lengte van de gehele vragenlijst te beperken. Hoewel dit ertoe leidde dat vragen/ delen van eerder gevalideerde instrumenten werden geschrapt, kreeg de grotere waarschijnlijkheid dat deelnemers een kortere vragenlijst volledig zouden invullen voorrang op het vastleggen van alle potentieel interessante informatie.

Uiteindelijk werden vragen geselecteerd en aangepast uit 8 bestaande vragenlijsten (1-8)

Dit resulteerde in het definitieve ontwerp dat vervolgens werd voorgelegd aan een panel van deskundigen bestaande uit vertegenwoordigers van de beroepsgroepen uit de eerstelijnszorg in België (d.w.z. de adviesraad van Evikey), aan de andere core partners van Evikey en aan de vertegenwoordigers van de stuurgroep van Evikey. Zij scoorden de relevantie van elke vraag en de antwoordmogelijkheden, per vraag, op een 5-punts Likert-schaal (absoluut niet akkoord, niet akkoord, neutraal, akkoord, absoluut akkoord). Bovendien kon per vraag worden aangegeven of de vraag duidelijk geformuleerd was of niet. Daarnaast konden de deskundigen per onderdeel van de enquête aanvullende opmerkingen geven. Vragen waarbij ten minste 75% van de deskundigen een 4 of 5 scoorde op de Likert-schaal voor relevantie werden behouden, terwijl vragen waarbij ten minste 75% een 1 of 2 scoorde uit de enquête werden geweerd. In totaal gaven 20 deskundigen feedback (15 Nederlandstaligen en 5 Franstaligen).

Er werden geen grondige aanpassingen doorgevoerd waardoor er geen tweede ronde nodig was om tot consensus te komen.

Tot slot werd de vragenlijst nogmaals nagekeken op eenvormigheid en geredigeerd door een taalkundige. (De finale Nederlandstalige vragenlijst wordt in Appendix 3 weergegeven.) De vragenlijst werd vervolgens getest bij enkele familieleden en kennissen van de onderzoekers om de haalbaarheid en aanvaardbaarheid te bevragen. Op hun advies werd het gedeelte van Gezondheid en Wetenschap ingekort en werden enkele antwoordopties geconsolideerd.

Bevraging van de Belgische bevolking

Er werd een online vragenlijst (Appendix 3) afgenomen door iVOX bij hun research panel van 20 tot 30 oktober 2023. Dit panel is representatief voor de Belgische bevolking wat betreft geslacht, taal, leeftijd en opleidingsniveau.

Referenties

1. Charafeddine RDS, Berete F. Gezondheidsenquête 2018: Gezondheidsvaardigheden. Brussel, België : Sciensano. Rapportnummer. D/2019/14.440.78. Beschikbaar op: www.enquetesante.be
2. Medlock S, Eslami S, Askari M, Arts DL, Sent D, de Rooij SE, et al. Health information-seeking behavior of seniors who use the Internet: a survey. *J Med Internet Res.* 2015;17(1):e10.
3. Baumann E, Czerwinski F, Reifegerste D. Gender-Specific Determinants and Patterns of Online Health Information Seeking: Results From a Representative German Health Survey. *J Med Internet Res.* 2017;19(4):e92.
4. Kuipers SJ, Cramm JM, Nieboer AP. The importance of patient-centered care and co-creation of care for satisfaction with care and physical and social well-being of patients with multi-morbidity in the primary care setting. *BMC Health Serv Res.* 2019;19(1):13.
5. Egede LE, Ellis C. Development and testing of the Multidimensional Trust in Health Care Systems Scale. *J Gen Intern Med.* 2008;23(6):808-15.
6. Tzeng HM, Marcus Pierson J. Measuring patient engagement: which healthcare engagement behaviours are important to patients? *J Adv Nurs.* 2017;73(7):1604-9.
7. Kirkegaard P, Edwards AG, Hansen B, Hansen MD, Jensen MS, Lauritzen T, et al. The RISAP-study: a complex intervention in risk communication and shared decision-making in general practice. *BMC Fam Pract.* 2010;11:70.
8. Mead N, Bower P, Hann M. The impact of general practitioners' patient-centredness on patients' post-consultation satisfaction and enablement. *Soc Sci Med.* 2002;55(2):283-99.

Appendix 2: Verschillen taal, geslacht, leeftijd en opleiding

Kennis en gebruik EBP

Opzoeken gezondheidsinformatie

Tabel 1: Hoe vaak zoek je via het Internet informatie op in verband met ziekte en/of gezondheid?

	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	
% Wel gezondheidsinformatie opzoeken via het internet	76,1%	84,5%	FR > NL	77,7%	81,7%	NS	80,4%	83,7% C	76,2%	35-54 > 55+	77,6%	83,7%	Hoger onderwijs > hoger middelbaar	79,7%

Tabel 2: Hoe vaak gebruik je onderstaande bronnen voor je gezondheidsvragen?

	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	
% "Bijna altijd/vaak"														
Online zoekmachines (bv google)	52,5%	62,2%	FR>NL	54,9%	58,9%		66,3%	59,1%	48,9%	18-34>55+ 35-54>55+	57,8%	55,5%		57,0%
Gezondheidswebsites (Zoals Gezondheid en Wetenschap, websites van ziekenhuizen, websites van ziekenfondsen, ...)	26,6%	29,3%		27,8%	27,8%		39,4%	31,1%	17,2%	18-34>55+ 35-54>55+	26,1%	30,8%		27,8%
Vrienden en familie	21,2%	25,6%		20,8%	25,4%		35,7%	25,7%	13,1%	18-34>55+ 18-34>35-43 35-54>55+	20,4%	28,1%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	23,1%
Sociale media	8,8%	16,9%	FR>NL	14,1%	11,1%		19,1%	13,5%	7,3%	18-34>55+ 35-54>55+	13,1%	11,5%		12,5%
Traditionele media (Krant, tv, radio)	7,0%	16,4%	FR>NL	14,2%	8,1%	Man>vrouw	11,7%	14,2%	8,2%	34-54>55+	10,9%	11,4%		11,1%
Zelfhulp- of patiëntengroepen (online of fysiek)	3,1%	7,7%	FR>NL	6,8%	3,5%	Man>vrouw	8,1%	6,9%	1,7%	18-34>55+ 35-54>55+	4,2%	6,8%		5,1%

Tabel 3: In welke mate vertrouwt u onderstaande gezondheidswebsites?

	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	
Gemiddelde														
Gezondheidswebsites (Zoals Gezondheid en Wetenschap, websites van ziekenhuizen, websites van ziekenfondsen, ...)	2,9	2,8	NL>FR	2,9	2,9		2,8	2,9	2,9		2,8	3,0	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	2,9
Vrienden en familie	2,7	2,8		2,8	2,8		2,8	2,8	2,7		2,8	2,8		2,8
Online zoekmachines (bv google)	2,4	2,6	FR>NL	2,5	2,5		2,5	2,5	2,4		2,4	2,5		2,5
Traditionele media (Krant, tv, radio)	2,3	2,4		2,4	2,3	Man>vrouw	2,4	2,4	2,3		2,3	2,5	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	2,4
Zelfhulp- of patiëntengroepen (online of fysiek)	2,4	2,4		2,4	2,4		2,5	2,4	2,4		2,4	2,4		2,4
Sociale media	1,7	1,7		1,7	1,6		1,8	1,7	1,6	18-34>55+	1,7	1,6	hoger middelbaar>hoger onderwijs	1,7

Tabel 4: Geef aan wat voor jou van toepassing is. Wanneer ik gezondheidsinformatie opzoek, is het mijn doel om...

% "Bijna altijd/vaak"	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	
...een verklaring te zoeken voor bepaalde symptomen	51,6%	51,0%		49,4%	53,2%		55,9%	53,8%	46,2%		49,7%	54,2%		51,4%
...de informatie van mijn zorgverlener beter te begrijpen	36,5%	41,0%		38,9%	38,2%		34,1%	44,1%	36,7%		36,7%	41,7%		38,6%
...te beslissen of ik best naar de (huis)arts ga of niet	36,4%	33,9%		37,2%	33,4%		45,3%	34,9%	28,8%	18-34>55+	35,2%	35,4%		35,2%
...eerste hulpadvies op te zoeken voor een aandoening	36,9%	26,8%	NL>FR	33,8%	30,7%		36,5%	35,4%	26,6%	18-34>55+	29,2%	37,4%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	32,2%
...bijkomende informatie op te zoeken over het advies van mijn (huis)arts	33,1%	30,7%		31,1%	32,8%		35,4%	33,9%	28,0%		31,4%	32,9%		32,0%
...een behandeling te zoeken voor bepaalde symptomen	29,7%	30,4%		27,9%	31,9%		33,7%	34,3%	23,9%	18-34>55+ 35-54>55+	28,9%	31,9%		30,0%
...beter voorbereid te zijn op een gesprek met de zorgverlener	25,7%	27,2%		26,6%	26,1%		29,9%	30,4%	20,5%	18-34>55+ 35-54>55+	23,9%	30,5%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	26,4%
...om de informatie van mijn zorgverlener te controleren	12,0%	23,9%	FR>NL	18,6%	16,5%		17,9%	19,1%	15,9%		16,7%	18,9%		17,5%
...bijwerkingen van een medicijn of behandeling op te zoeken	34,5%	31,6%		35,8%	30,7%		32,3%	33,3%	33,5%		32,3%	34,5%		33,1%
...tips te vinden voor een gezondere levensstijl	27,3%	25,2%		22,7%	29,5%	Vrouw>man	30,7%	27,2%	22,6%		24,1%	30,0%		26,3%
...specifieke informatie op te zoeken over zorgverlening (bijv. Welke zorgverlener me best kan helpen)	21,9%	26,5%		23,8%	24,2%		27,0%	28,0%	18,6%	35-54>55+	24,3%	23,5%		24,0%
...specifieke informatie op te zoeken over ziekteverzekering (bijv. info over terugbetaling door de mutualiteit)	20,4%	23,9%		24,1%	20,1%		27,0%	21,0%	19,5%		19,7%	25,8%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	22,0%
...de beste zorginstelling te vinden (bijv. welk rusthuis, welk ziekenhuis)	15,8%	20,6%		19,2%	17,0%		24,3%	18,5%	13,5%	18-34>55+	17,4%	19,0%		18,0%
...advies te geven aan familie of vrienden	10,7%	16,0%	FR>NL	14,2%	12,2%		22,9%	13,0%	6,7%	18-34>55+ 18-34>35-54 35-54>55+	11,4%	16,1%		13,1%
...me niet alleen te voelen, steun te krijgen van anderen	9,4%	14,7%	FR>NL	14,8%	9,2%		17,8%	12,6%	7,3%	18-34>55+	10,8%	13,7%		11,9%
...ervaringen te delen met anderen. Via chatbox of sociale media	4,6%	10,9%	FR>NL	8,5%	6,7%		13,3%	8,1%	3,1%	18-34>55+ 35-54>55+	6,0%	10,1%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	7,5%

Tabel 5: Als ik moet kiezen, dan haal ik mijn gezondheidsinformatie het liefst:

	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	Totaal
Bij mijn huisarts	89,5%	80,8%	NL>FR	84,7%	86,7%		79,8%	83,8%	91,1%	55+>18-34 55+>35-54	86,4%	84,5%		85,7%
Bij mijn specialist	55,4%	69,8%	FR>NL	61,6%	61,7%		54,9%	62,3%	65,5%	55+>18-34	59,2%	66,2%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	61,7%
Bij de apotheker	34,5%	40,8%	FR>NL	39,1%	35,5%		41,2%	37,1%	34,9%		38,2%	35,5%		37,3%
Bij een andere zorgverlener	11,9%	22,8%	FR>NL	14,9%	18,4%		21,1%	19,2%	11,8%	18-34>55+ 35-54>55+	14,7%	20,2%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	16,7%
Bij naaste familie	10,3%	13,6%		12,7%	10,9%		20,3%	11,0%	7,0%	18-34>55+ 18-34>35-54	11,4%	12,4%		11,8%
Bij vrienden	5,5%	8,4%		7,2%	6,3%		8,4%	7,6%	5,1%		6,6%	7,0%		6,8%
Elders, namelijk:	0,0%	0,0%		0,0%	0,0%		0,0%	0,0%	0,0%		0,0%	0,0%		0,0%
Op het internet	14,2%	18,9%		18,2%	14,7%		18,6%	19,3%	12,4%		15,3%	18,2%		16,4%

Gezondheidswebsites

Tabel 6: Welke gezondheidswebsites ken je?

	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	Totaal
Gezondheid.be	57,1%	12,7%	NL>FR	37,5%	38,0%		42,5%	38,3%	34,3%		35,5%	41,8%		37,7%
GezondheidsWetenschap.be	10,4%	28,9%	FR>NL	17,3%	19,6%		24,7%	18,5%	14,5%	18-34>55+	17,1%	20,9%		18,5%
Andere	7,4%	14,3%	FR>NL	9,5%	11,2%		8,8%	10,4%	11,3%		10,1%	10,9%		10,4%
Geen	33,4%	55,9%	FR>NL	47,4%	39,2%	Man>vrouw	37,1%	42,4%	47,7%	55+>18-34	45,0%	39,9%		43,2%
Gezondleven.be				12,0%	12,4%		18,3%	10,7%	10,0%		12,5%	11,7%		12,3%
Thuisarts.nl				7,6%	9,7%		17,9%	7,0%	4,6%	18-34>35-54 18-34>55+	7,9%	10,2%		8,7%

Tabel 7: In welke mate vertrouwt u onderstaande gezondheidswebsites?

	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	Totaal
Gemiddelde														
GezondheidsWetenschap.be	3	3		3,1	3		3	3,1	3		3	3,1		3
Gezondheid.be	2,9	3,2	FR>NL	3,1	2,9	Man>vrouw	3	3	2,9		3	3		3
Thuisarts.nl	2,8	/		3,1	2,6	Man>vrouw	2,9	3	2,6		2,8	2,9		2,8
Gezondleven.be	2,7	/		2,8	2,6		2,7	2,7	2,7		2,7	2,7		2,7
Andere	2,9	2,9		2,9	2,9		2,6	2,8	3		2,8	2,9		2,9

Houding

Tabel 8: In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken?

% "Akkoord"	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	Totaal
Ik heb vertrouwen in mijn zorgverlener en volg zijn/haar advies.	86,1%	80,4%	NL>FR	83,0%	84,2%		77,9%	84,9%	86,2%	55+>18-34	82,2%	86,3%		83,6%
Ik kan zelf initiatief nemen om mijn gezondheidsproblemen aan mijn zorgverlener voor te leggen.	80,9%	74,1%	NL>FR	76,0%	79,8%		71,8%	79,9%	80,3%	55+>18-34	75,7%	82,2%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	78,0%
Na een bezoek aan mijn zorgverlener voel ik mij over het algemeen goed geïnformeerd over mijn gezondheidssituatie.	76,4%	76,9%		77,3%	76,0%		71,1%	76,4%	80,4%	55+>18-34	75,0%	79,7%		76,7%
Soms heb ik na een afspraak met mijn zorgverlener nog vragen omdat ik niet alles volledig begreep.	28,9%	45,5%	FR>NL	35,4%	36,8%		41,8%	35,0%	33,4%		37,8%	33,1%		36,1%
Ik voel mij soms overweldigd door de hoeveelheid informatie die ik krijg tijdens een afspraak met mijn zorgverlener.	24,3%	32,4%	FR>NL	27,5%	28,1%		30,9%	27,5%	26,0%		29,9%	23,9%	Hoger middelbaar>hoger onderwijs	27,8%

Communicatie

Tabel 9: Hoe gemakkelijk of moeilijk is het voor jou om:

% "Akkoord"	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	Totaal
Ik voel mij comfortabel om eventuele zorgen of klachten over mijn zorg met mijn zorgverlener te delen.	75,0%	76,6%		78,0%	73,5%		69,9%	79,0%	76,8%	35-54>18-34	75,5%	76,1%		75,7%
Als ik (on)tevreden ben over de zorg die ik heb ontvangen, deel ik dat ook met mijn zorgverlener.	50,9%	61,0%	FR>NL	58,7%	52,0%	Man>vrouw	51,1%	53,2%	59,7%		56,3%	53,5%		55,3%
Mijn zorgverlener moedigt me aan om mijn ervaringen met de zorg met hem/haar te delen.	46,2%	52,8%	FR>NL	51,6%	46,7%		50,2%	49,7%	47,8%		48,8%	49,6%		49,1%
Voor mijn afspraak met mijn zorgverlener neem ik even de tijd om de vragen die ik wil stellen op te schrijven.	44,4%	48,9%		43,8%	48,8%		37,5%	46,0%	52,3%	55+>18-34	46,5%	46,1%		46,4%

Shared- decision making

Tabel 10: Heeft het opzoeken van gezondheidsinformatie er ooit toe geleid dat je:

	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	
% "Vaak of (bijna) elke keer"														
besliste om naar een (huis)arts te stappen?	18,8%	38,6%	FR>NL	27,6%	27,3%		27,2%	26,2%	28,5%		28,4%	25,7%		27,4%
meer te weten kwam over een bepaalde aandoening of behandeling	28,6%	25,1%		28,1%	26,0%		31,5%	28,9%	22,7%	18-34>55+	23,6%	33,4%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	27,0%
je opgelucht en verzekerd voelde met een (huis)arts overlegde over wat je gevonden hebt	16,9%	25,7%	FR>NL	21,6%	19,9%		23,6%	18,2%	20,9%		20,6%	20,9%		20,7%
je levensstijl (gewoontes, voeding) aanpaste	11,4%	25,0%	FR>NL	18,2%	16,5%		16,2%	21,3%	14,8%		16,8%	18,2%		17,3%
je angstig voelde	11,5%	19,8%	FR>NL	14,4%	15,7%		18,4%	14,8%	13,3%		15,1%	15,1%		15,1%
nog meer verward raakte over een bepaalde aandoening of behandeling	9,9%	17,8%	FR>NL	12,4%	14,2%		18,9%	13,9%	9,4%	18-34>55+	14,3%	11,5%		13,3%
op eigen houtje besliste om zelf actie te ondernemen (bijv. medicatie, ...)	12,4%	14,1%		11,3%	14,8%		18,4%	14,2%	9,0%	18-34>55+	12,7%	13,9%		13,1%
besliste om NIET naar een (huis)arts te stappen	7,0%	13,8%	FR>NL	9,5%	10,4%		12,9%	12,5%	6,0%	18-34>55+ 35-54>55+	10,0%	9,9%		10,0%
zelf een diagnose kon stellen	8,1%	7,1%		6,7%	8,6%		11,2%	8,8%	4,6%	18-34>55+	7,1%	8,9%		7,7%
veranderde van medicijn of ermee stopte zonder een (huis)arts te raadplegen	6,9%	8,5%		7,8%	7,4%		11,2%	8,8%	4,4%	18-34>55+ 35-54>55+	7,1%	8,5%		7,6%
	3,2%	5,3%		4,4%	3,9%		5,8%	5,6%	1,9%	18-34>55+ 35-54>55+	4,8%	2,8%		4,1%

Tabel 11: Neem je contact op met jouw zorgverlener wanneer je overweegt om te stoppen met jouw behandeling?

	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	
Ja	68,1%	64,1%		69,2%	63,7%		59,7%	68,8%	68,6%		66,5%	66,2%		66,4%
Nee	14,2%	18,9%	FR>NL	15,2%	17,2%		21,9%	16,5%	12,4%	18-34>55+	17,1%	14,7%		16,2%
Ik heb nog nooit overwogen om te stoppen met een behandeling	17,7%	17,0%		15,7%	19,1%		18,4%	14,7%	19,0%		16,5%	19,2%		17,4%

Tabel 12: Hoe vaak voel jij jou actief betrokken in beslissingen over jouw gezondheidsbehandeling(en)?

	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	
(Bijna) altijd/vaak	66,8%	60,4%	NL>FR	62,8%	65,2%		52,2%	64,0%	71,5%	35-54>18-34 55+>18-34	62,7%	66,4%		64,0%
Soms/zelden	32,1%	38,4%	FR>NL	36,3%	33,5%		45,6%	35,1%	27,8%	18-34>35-54 18-34>55+	36,1%	32,4%		34,8%
(Bijna) nooit	1,1%	1,3%		0,9%	1,4%		2,2%	0,9%	0,7%		1,1%	1,2%		1,1%

Tabel 13: In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken?

% "Akkoord"	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	Totaal
Ik vind het belangrijk dat mijn zorgverlener verschillende opties met mij bespreekt.	90,0%	87,7%		87,5%	90,5%		82,9%	88,6%	93,2%	55+>18-34	88,8%	89,4%		89,0%
Ik vind het belangrijk dat mijn zorgverlener en ik als een team samenwerken bij het bepalen van de beste behandeling voor mijn klacht/ziekte.	80,1%	79,6%		76,0%	83,7%	Vrouw>man	71,5%	78,1%	86,7%	55+>18-34 55+>35-54	79,2%	81,2%		79,9%
Mijn zorgverlener is bereid om te luisteren naar mijn persoonlijke voorkeuren.	81,8%	76,7%	NL>FR	79,4%	79,8%		76,6%	79,7%	81,4%		77,4%	83,6%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	79,6%
Bij het kiezen van een behandeling wordt rekening gehouden met mijn wensen en voorkeuren.	71,1%	69,2%		68,0%	72,4%		68,1%	68,6%	73,0%		68,7%	73,2%		70,3%
Ik ken de voor- en nadelen om al dan niet een behandeling te volgen.	65,3%	71,8%	FR>NL	67,4%	68,9%		66,5%	69,1%	68,5%		65,4%	73,1%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	68,2%

Gezondheidsvaardigheden

Tabel 14: In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken?

% "Gemakkelijk"	Taal			Geslacht			Leeftijd				Opleiding			Totaal
	NL	FR	Sign	Man	Vrouw	Sign	18-34	35-54	55+	Sign	Hoger middelbaar	Hoger onderwijs	Sign	Totaal
informatie te vinden over activiteiten die goed zijn voor jouw psychisch welzijn (bijv. meditatie, sport, wandelen)?	81,1%	82,2%		80,0%	83,1%		82,1%	81,3%	81,5%		79,0%	86,4%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	81,6%
met behulp van de informatie die je arts je geeft en beslissing te nemen over een ziekte?	81,5%	79,2%		81,7%	79,4%		71,5%	81,8%	85,3%	35-54>18-34 55+>18-34	78,9%	83,5%		80,5%
informatie in de media (TV, internet, andere) over hoe je gezonder kunt worden te begrijpen?	71,9%	66,5%		70,7%	68,4%		72,7%	72,5%	65,1%		66,8%	74,6%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	69,5%
informatie te vinden over hoe je kan omgaan met bepaalde psychische problemen zoals stress of depressie?	65,9%	60,4%		61,0%	65,9%		64,8%	64,2%	62,1%		59,6%	70,6%	Hoger onderwijs>hoger middelbaar	63,5%
te beoordelen wanneer je misschien een tweede medisch advies (van een andere arts)(tweede opinie) moet inwinnen?	56,0%	58,5%		59,3%	55,0%		56,1%	60,0%	55,4%		56,0%	59,0%		57,1%
te beoordelen of de informatie over gezondheidsrisico's in de media (TV, internet, andere) betrouwbaar is?	53,2%	52,2%		53,6%	51,9%		62,2%	58,8%	42,0%	18-34>55+ 35-54>55+	51,0%	56,0%		52,7%

Appendix 3: Vragenlijst EBP-cultuurmeting: Nederlandstalige versie

Deel 1: Kennis en gebruik gezondheidsinformatie

Hoe vaak zoek je via het Internet informatie op in verband met ziekte en/of gezondheid?

- o Ik doe dit (bijna) nooit
- o Enkele keren per jaar
- o Enkele keren per maand
- o Enkele keren per week
- o (Bijna) elke dag

Welke gezondheidswebsites ken je?

- o GezondheidenWetenschap.be
- o Gezondleven.be
- o Gezondheid.be
- o Thuisarts.nl
- o Andere, namelijk:

In welke mate vertrouw je onderstaande gezondheidswebsites? Geef dit aan op een schaal van 1 (vertrouw ik helemaal niet) tot 4 (vertrouw ik volledig).

	1 (vertrouw ik helemaal niet)	2	3	4 (vertrouw ik volledig)
GezondheidenWetenschap.be				
Gezondleven.be				
Gezondheid.be				
Thuisarts.nl				
Andere				

Hoe vaak gebruik je onderstaande bronnen voor je gezondheidsvragen?

	Bijna altijd	Vaak	Soms	Zelden	(Bijna) nooit
Online zoekmachines (bv google)					
Gezondheidswebsites (Zoals Gezondheid en Wetenschap, websites van ziekenhuizen, websites van ziekenfondsen, ...)					
Sociale media					
Traditionele media (Krant, tv, radio)					
Vrienden en familie					
Zelfhulp- of patiëntengroepen (online of fysiek)					

In welke mate heb je vertrouwen in onderstaande bronnen wat betreft gezondheids- informatie? Geef dit aan op schaal van 1 (vertrouw ik helemaal niet) tot 4 (vertrouw ik volledig).

	1 (vertrouw ik helemaal niet)	2	3	4 (vertrouw ik volledig)
Online zoekmachines (bv google)				
Gezondheidswebsites (Zoals Gezondheid en Wetenschap, websites van ziekenhuizen, websites van ziekenfondsen, ...)				
Sociale media				
Traditionele media (Krant, tv, radio)				
Vrienden en familie				
Zelfhulp- of patiëntengroepen (online of fysiek)				

Wanneer ik gezondheidsinformatie opzoek, is het mijn doel om...

	Bijna altijd	Vaak	Soms	Zelden	(Bijna) nooit
...te beslissen of ik best naar de (huis)arts ga of niet					
...beter voorbereid te zijn op een gesprek met de Zorgverlener					
...de informatie van mijn zorgverlener beter te begrijpen					
...om de informatie van mijn zorgverlener te controleren					
...bijkomende informatie op te zoeken over het advies van mijn (huis)arts					
...een verklaring te zoeken voor bepaalde symptomen					
...een behandeling te zoeken voor bepaalde symptomen					
...eerste hulpadvies op te zoeken voor een aandoening					
...bijwerkingen van een medicijn of behandeling op te zoeken					
...specifieke informatie op te zoeken over ziekteverzekering (bijv. info over terugbetaling)					
...specifieke informatie op te zoeken over zorgverlening (bijv. Welke zorgverlener me best kan helpen)					
...de beste zorginstelling te vinden (bijv. welk rusthuis, welk ziekenhuis)					
...tips te vinden voor een gezondere levensstijl					
...advies te geven aan familie of vrienden					
...me niet alleen te voelen, steun te krijgen van anderen					
...ervaringen te delen met anderen. Via chatbox of sociale media					

Als ik moet kiezen, dan haal ik mijn gezondheidsinformatie het liefst:

- o Op het internet*
- o Bij mijn huisarts*
- o Bij mijn specialist*
- o Bij de apotheker*
- o Bij een andere zorgverlener*
- o Bij vrienden*
- o Bij naaste familie*
- o Elders, namelijk: (specifieer)*

Deel 2: Gezondheid en wetenschap

Voor burgers die de website Gezondheid en Wetenschap kennen:

Je gaf eerder aan de website van Gezondheid en Wetenschap te kennen. Waar heb je Gezondheid en Wetenschap leren kennen? Meerdere antwoorden mogelijk

- o Via een zoekmachine zoals Google*
- o Via familie/vrienden*
- o Via radio/televisie*
- o Op een andere manier, namelijk:*
- o Escape: ik weet het niet meer*

Zou je Gezondheid en Wetenschap aan anderen aanraden?

- o Zeer zeker*
- o Waarschijnlijk wel*
- o Misschien*
- o Eerder niet*
- o Zeker niet*

Hoe vaak bezoek je de website van Gezondheid en Wetenschap?

- *(Bijna) dagelijks*
- *Enkele keren per week*
- *Enkele keren per maand of minder*
- *Enkele keren per jaar*
- *(Bijna) nooit*

Welke onderdelen van de Gezondheid en Wetenschap website lees je vooral?

- *Patiëntenrichtlijnen*
- *Eerstehulptips*
- *Nieuwsbrief*
- *Educatief pakket*
- *Podcast*
- *Escape: Geen idee*

Voor iedereen:

Ken je de app 'Zoek Gezond'?

- *Ja, en ik heb dit al gedownload*
- *Ja, maar ik heb dit niet gedownload*
- *Nee, ik ken deze app niet*

Hoe vaak gebruik je de app Zoek gezond?

- *(Bijna) Dagelijks*
- *Enkele keren per week*
- *Enkele keren per maand*
- *Minder dan 1 keer per maand*
- *(Bijna) nooit*

Deel 3: QUIZ

Geef voor elk van onderstaande zaken aan of je denkt dat dit juist (waar) of fout (onwaar) is.

	FOUT	WAAR
Bij een bloedneus buig je je hoofd best naar achter		
Koorts van 38,5°C moet je niet behandelen		
Vooral mensen met een slechte hygiëne krijgen hoofdluizen		
Zonnecrème is de beste manier om je te beschermen tegen huidkanker		
Een lepeltje honing verlicht je hoest		
Een gesloten blaar moet je openprikken		
Het inslikken van een knoopcelbatterij is levensgevaarlijk.		
De meeste wratten verdwijnen spontaan binnen de 2 jaar		
De menstruatie uitstellen is schadelijk voor de gezondheid		
Prostaatkanker moet niet altijd behandeld worden		
Azijn verzacht de pijn bij een wespensteek		
Een schimmelnagel moet je zelden behandelen		
Bij een zonneslag neem je best iets in tegen koorts		
Een reanimatie kan ook zonder mond-op-mondbeademing		
Bij een persoon die een epileptische aanval doet, stop je iets in de mond of tussen de tanden		

Deel 4 : Houding

Intrtekst:

In dit deel van de enquête spreken we van zorgverlener. Neem hierbij de zorgverlener in gedachten die je het afgelopen jaar het vaakst zag en die geen specialist is in een ziekenhuis. Denk dus aan je huisarts, kinesist, apotheker, thuisverpleegkundige, ergothe- rapeut etc. Vul deze vragen in alsof we over je bezoeken met deze zorgverlener vragen stellen.”

In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken?

	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Helemaal akkoord
Ik kan zelf initiatief nemen om mijn gezondheidsproblemen aan mijn zorgverlener voor te leggen.					
Ik heb vertrouwen in mijn zorgverlener en volg zijn/haar advies.					
Na een bezoek aan mijn zorgverlener voel ik mij over het algemeen goed geïnformeerd over mijn gezondheidssituatie.					
	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Helemaal akkoord
Ik voel mij soms overweldigd door de hoeveelheid informatie die ik krijg tijdens een afspraak met mijn zorgverlener.					
Soms heb ik na een afspraak met mijn zorgverlener nog vragen omdat ik niet alles volledig begreep.					

Deel 5 : Communicatie

In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken?

	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Helemaal akkoord
Voor mijn afspraak met mijn zorgverlener neem ik even de tijd om de vragen die ik wil stellen op te schrijven.					
Mijn zorgverlener moedigt me aan om mijn ervaringen met de zorg met hem/haar te delen.					
Ik voel mij comfortabel om eventuele zorgen of klachten over mijn zorg met mijn zorgverlener te delen.					
Als ik (on)tevreden ben over de zorg die ik heb ontvangen, deel ik dat ook met mijn zorgverlener.					

Deel 6 : Shared decision making

In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken?

	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Helemaal akkoord
Bij het kiezen van een behandeling wordt rekening gehouden met mijn wensen en voorkeuren					
Ik ken de voor- en nadelen om al dan niet een behandeling te volgen					
Ik vind het belangrijk dat mijn zorgverlener en ik als een team samenwerken bij het bepalen van de beste behandeling voor mijn klacht/ziekte					
Ik vind het belangrijk dat mijn zorgverlener verschillende opties met mij bespreekt					
Mijn zorgverlener is bereid om te luisteren naar mijn persoonlijke voorkeuren					

Hoe vaak voel jij jou actief betrokken in beslissingen over jouw gezondheidsbehandeling(en)?

- o (Bijna) altijd
- o Vaak
- o Soms
- o Zelden
- o (Bijna) nooit

Neem je contact op met jouw zorgverlener wanneer je overweegt om te stoppen met jouw behandeling?

- o Ja, altijd
- o Ja, meestal
- o Soms, het hangt af van de situatie of mijn symptomen
- o Nee, meestal beslis ik op eigen initiatief om te stoppen
- o Nee, ik beslis altijd op eigen initiatief om te stoppen
- o Escape: Ik heb nog nooit overwogen om te stoppen met een behandeling

Heeft het opzoeken van gezondheidsinformatie er ooit toe geleid dat je:

	Nog nooit	Eén enkele keer	Een paar keer gebeurd	Gebeurt vaak	Gebeurt (bijna) elke keer
Besliste om naar een (huis)arts te stappen?					
Besliste om NIET naar een (huis)arts te stappen					
Met een (huis)arts overlegde over wat je gevonden hebt					
Je levensstijl (gewoontes, voeding) aanpaste					
Veranderde van medicijn of ermee stopte zonder een (huis)arts te raadplegen					
Je angstig voelde					
Je opgelucht en verzekerd voelde					
Zelf een diagnose kon stellen					
op eigen houtje besliste om zelf actie te ondernemen (bijv. medicatie, ...)					

Meer te weten kwam over een bepaalde aandoening of behandeling					
Nog meer verward raakte over een bepaalde aandoening of behandeling					

Deel 7: Gezondheidsvaardigheden

Hoe gemakkelijk of moeilijk is het voor jou om:

	Zeer gemakkelijk	Tamelijk gemakkelijk	Tamelijk moeilijk	Heel moeilijk
Te beoordelen wanneer je misschien een tweede medisch advies (van een andere arts)(tweede opinie) moet inwinnen?				
Met behulp van de informatie die je arts je geeft en beslissing te nemen over een ziekte?				
Informatie te vinden over hoe je kan omgaan met bepaalde psychische problemen zoals stress of depressie				
Te beoordelen of de informatie over gezondheidsrisico's in de media (TV, internet, andere) betrouwbaar is?				
Informatie te vinden over activiteiten die goed zijn voor jouw psychisch welzijn (bijv. meditatie, sport, wandelen)				
Informatie in de media (TV, internet, andere) over hoe je gezonder kunt worden te begrijpen				

Welke van de volgende uitspraken beschrijft het beste jouw houding ten opzichte van gezondheidsinformatie?

- Ik probeer actief veel informatie te vinden over gezondheid die op mij van toepassing is
- Ik zoek niet doelgericht naar gezondheidsinitiatieven, maar ben wel geïnteresseerd
- Ik ben niet erg geïnteresseerd in gezondheidsinformatie

Inhoud

Contactinformatie	2
Inleiding	3
Enkele opvallende resultaten	4
Enkele aanbevelingen	6
Resultaten	7
Demografische gegevens	7
Kennis en gebruik gezondheidsinformatie	7
Houding	11
Communicatie	13
Shared decision making	14
Gezondheidsvaardigheden	17
Appendix 1	20
Appendix 2	24
Appendix 3	30